

СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

СТАТИСТИК ҮЗҮҮЛЭЛТ

2021-2025 ОН

Утас: 70150525

Э-шуудан: statistic@ncmh.gov.mn

Хянасан: В.Баярмаа, Статистик, тандалт судалгааны албаны дарга, АУ-ны доктор

Товхимол боловсруулсан: Л.Эрдэнэсувд, статистикч их эмч
Т.Одгэрэл, статистикч бага эмч

ГАРЧИГ

Өмнөх үг

Хүснэгтийн жагсаалт

Зургийн жагсаалт

Бүлэг 1. Амбулаторийн үйл ажиллагаа 2-11

Бүлэг 2. Стационарын үйл ажиллагаа 12-19

Бүлэг 3. Бусад үйл ажиллагаа 20-23

Бүлэг 4. Сэтгэцийн өвчний эрүүл мэндийн магадлалын салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаа 24-25

Бүлэг 5. Эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа 26

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Амбулаторийн өвчлөл, оношоор 5
Хүснэгт 2. Амбулаторийн чанарын үзүүлэлт 6
Хүснэгт 3. Амбулаторийн үзүүлж буй зарим үйл ажиллагааны үзүүлэлт 6
Хүснэгт 4. Амбулаторийн үзлэг, кабинетаар 7
Хүснэгт 5. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөл, насаар 7
Хүснэгт 6. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөл 8
Хүснэгт 7. Аутизмын хүрээний эмгэг 9
Хүснэгт 8. Стационарын үндсэн үзүүлэлтүүд 12
Хүснэгт 9. Стационарын өвчлөл, оношоор 14
Хүснэгт 10. Сүүлийн 5 жилийн нас баралтын үзүүлэлт 15
Хүснэгт 11. Сэтгэцийн эмгэг судлалын клиникийн үндсэн үзүүлэлтүүд 16
Хүснэгт 12. Сэтгэцийн эмгэг судлалын төрөлжсөн клиникийн үндсэн үзүүлэлтүүд 16
Хүснэгт 13. Урт хугацаагаар хэвтэн эмчлүүлэгчдэд тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй клиникүүдийн үндсэн үзүүлэлт 17
Хүснэгт 14. Өдрийн эмчилгээний үзүүлэлт 17
Хүснэгт 15. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгээр хэвтэн эмчлүүлэгч, бодит тоогоор 18
Хүснэгт 16. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгээр хэвтэн эмчлүүлэгч, насаар 19
Хүснэгт 17. Төрөлжсөн мэргэжлийн кабинетуудын үзүүлэлт 20
Хүснэгт 18. Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын магадлагаа, төрлөөр 22
Хүснэгт 19. Хүний нөөцийн үзүүлэлт 23
Хүснэгт 20. Хүний нөөц, насаар 23
Хүснэгт 21. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд нас, хүйсээр 24
Хүснэгт 22. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд оношийн бүлгээр 25
Хүснэгт 23. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд, ХЧА-ын хувиар 25
Хүснэгт 24. Төрөлжсөн мэргэжлийн сургалт, төрлөөр 26

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Амбулаторийн нийт үзлэг, сүүлийн 5 жилийн тоон үзүүлэлтээр 2
Зураг 2. Амбулаторийн үзлэг, төрлөөр 2
Зураг 3. Амбулаторийн үзлэг, насны ангилал, хувиар, 2025 он 3
Зураг 4. Амбулаторит үйлчлүүлсэн хүмүүсийн нас хүйсийн суварга 3
Зураг 5. Амбулаторийн өвчлөл, оношийн бүлгээр, 2025 он 4
Зураг 6. Амбулаторийн өвчлөл (бодит тоогоор) 4
Зураг 7. Мөрийцөх дон, амбулаторийн өвчлөл 9
Зураг 8. Хүүхэд, өсвөр үеийн сэтгэцийн эмгэгийн өвчлөл 9
Зураг 9. 1800-2000 24 цагийн утасны нийт дуудлагын тоо, оноор 10
Зураг 10. Насанд хүрэгчдийн дуудлага, төрлөөр 10
Зураг 11. Хүүхдийн дуудлага, төрлөөр 11
Зураг 12. Орны фонд ашиглалтын хувь 13
Зураг 13. Дундаж ор хоног 13
Зураг 14. Эмнэлгээс гарсан эмчлүүлэгчдийн нас, хүйсийн суврага, 2025 он 15
Зураг 15. Яаралтай тусламж, эрэмбээр 19
Зураг 16. Лабораторийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд 20
Зураг 17. Дүрс оношлогооны үзүүлэлтүүд 21
Зураг 18. Сэргээн засах, уламжлалт эмчилгээний үзүүлэлтүүд 21
Зураг 19. Сэтгэл зүйн оношилгооны үзүүлэлтүүд 21
Зураг 20. Сэтгэл засал эмчилгээний үзүүлэлтүүд 22
Зураг 21. Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын магадлагаа хийсэн үзүүлэлтүүд 22
Зураг 22. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд, оноор 24
Зураг 23. Шинээр хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд, оноор 24

ӨМНӨХ ҮГ

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь 2025 онд хэвтүүлэн эмчлэх 550 ор, 81 их эмч, 139 сувилагч, нийт 479 ажилтан, ажиллагсадтайгаар үйл ажиллагаа явуулсан.

Амбулаторийн 18 кабинет үйл ажиллагаагаа тогтвортой явуулж нийт 78274 үзлэг хийгдсэнээс идэвхтэй хяналтын үзлэг 25013 (32%), өвчний учир үзлэг 39966 (51%), урьдчилан сэргийлэх үзлэг 13295 (17%) хийгдсэн байна. Амбулаториор үйлчлүүлсэн үйлчлүүлэгчдийн 46 хувь нь (n=36145) эрэгтэйчүүд, 54 хувь нь (n=42129) эмэгтэйчүүд, нийт үзлэгийн 8.2 хувийг (n=6457) хүүхэд өсвөр үеийн үзлэг эзэлж байв. Мөн тус онд нийт сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн 7678 өвчлөл бүртгэгдсэнээс 90 хувийг (n=6885) шинээр оношлогдсон өвчлөл эзэлж байлаа.

Хэвтэн эмчлүүлэх тасагт энэ онд 210165 ор хоног ашиглаж, 10057 эмчлүүлэгч хэвтэн эмчлүүлж гарсан, нэг эмчлүүлэгч дундажаар 20.9 хоног хэвтсэн байна. Орны фонд ашиглалтын хувь 104.7 байгаа нь олон улсын ор ашиглалтын стандарт үзүүлэлтээс өндөр гарсан бөгөөд энэ нь тусламж үйлчилгээний чанарт сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй байна. Иймд хэвтэн эмчлүүлж буй эмчлүүлэгчдэд үзүүлж байгаа тусламж үйлчилгээний чанарт анхаарал хандуулах шаардлагатай байна. Өдрийн эмчилгээнд 1306 эмчлүүлэгч хамрагдсан байна.

Нийт 5 нас баралт бүртгэгдсэн бөгөөд задлан шинжилгээний хувь 100% байсан.

БҮЛЭГ 1. АМБУЛАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Амбулаторит нийт 78274 үзлэг хийгдсэн, сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн 7678 өвчлөл бүртгэгдсэнээс 90 хувийг (n=6885) шинээр оношлогдсон өвчлөл эзэлж байлаа.

Амбулаториор үйлчлүүлсэн үйлчлүүлэгчдийн 46 хувь нь (n=36145) эрэгтэйчүүд, 54 хувь нь (n=42129) эмэгтэйчүүд, нийт үзлэгийн 8.2 хувийг (n=6457) хүүхэд өсвөр үеийн үзлэг эзэлж байв.

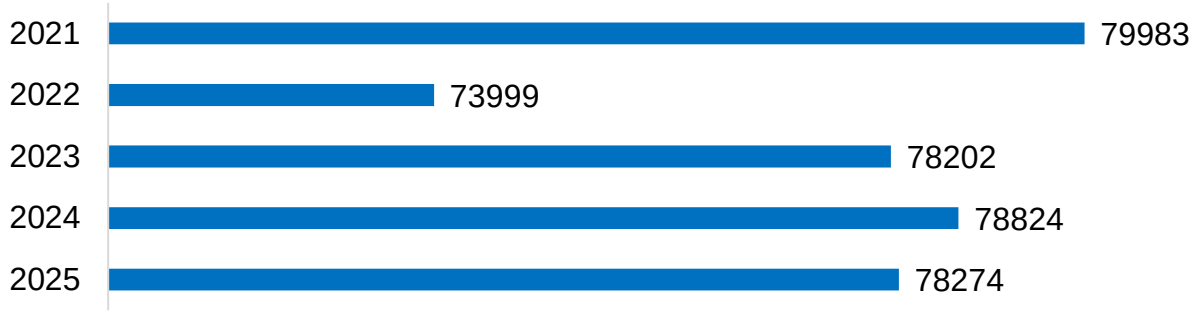

Зураг 1. Амбулаторийн нийт үзлэг, сүүлийн 5 жилийн тоон үзүүлэлтээр

Нийт 78274 үзлэг хийгдсэнээс идэвхтэй хяналтын үзлэг 25013 (32%), өвчний учир үзлэг 39966 (51%), урьдчилан сэргийлэх үзлэг 13295 (17%) хийгдсэн байна. Амбулаторийн үзлэгийг төрлөөр нь сүүлийн 5 жилийн байдлаар харьцуулан доорх зурагт харууллаа. (Зураг 2).

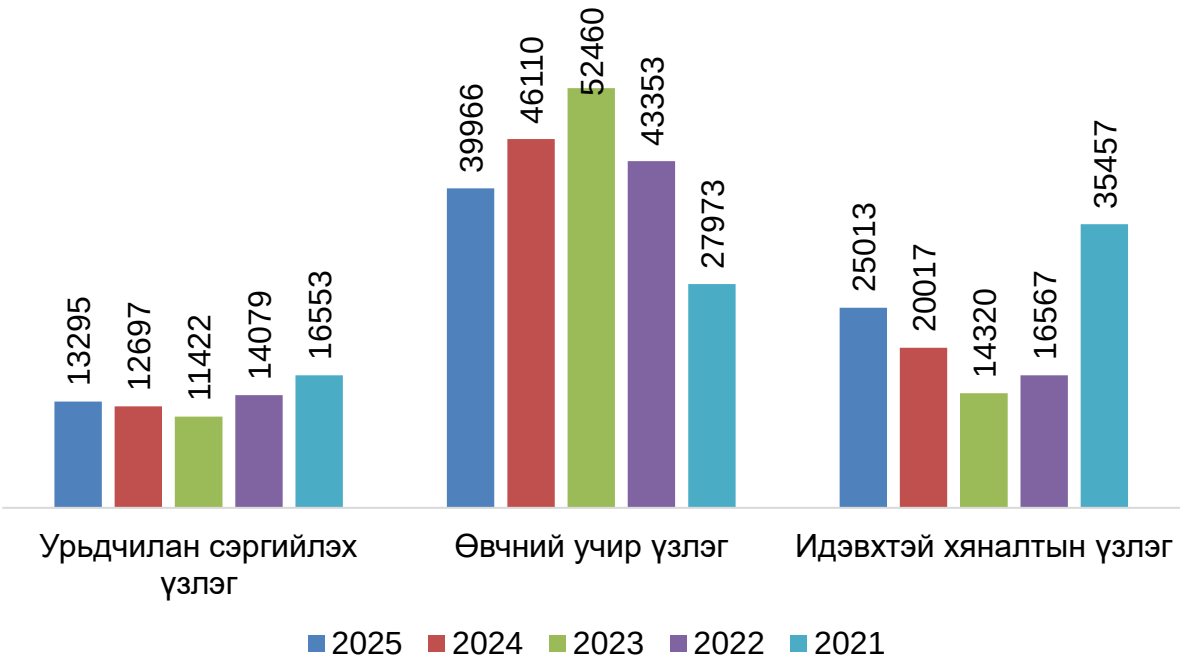

Зураг 2. Амбулаторийн үзлэгийн төрөл, сүүлийн 5 жилийн тоон үзүүлэлтээр

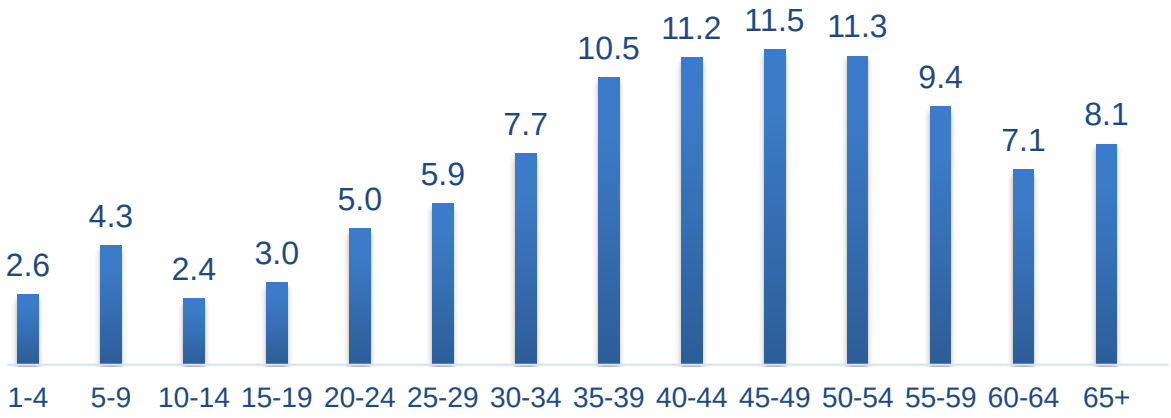

Зураг 3. 2025 онд СЭМҮТ-ийн амбулаторийн үзлэгт хамрагдсан үйлчлүүлэгч насны бүлгээр, хувиар

Амбулаторийн үзлэгийн 18.2 хувийг 30-39 насны, 22.7 хувийг 40-49 насны, 20.7 хувийг 50-59 насны бүлгийн хүн ам эзэлж байна. (Зураг 3).

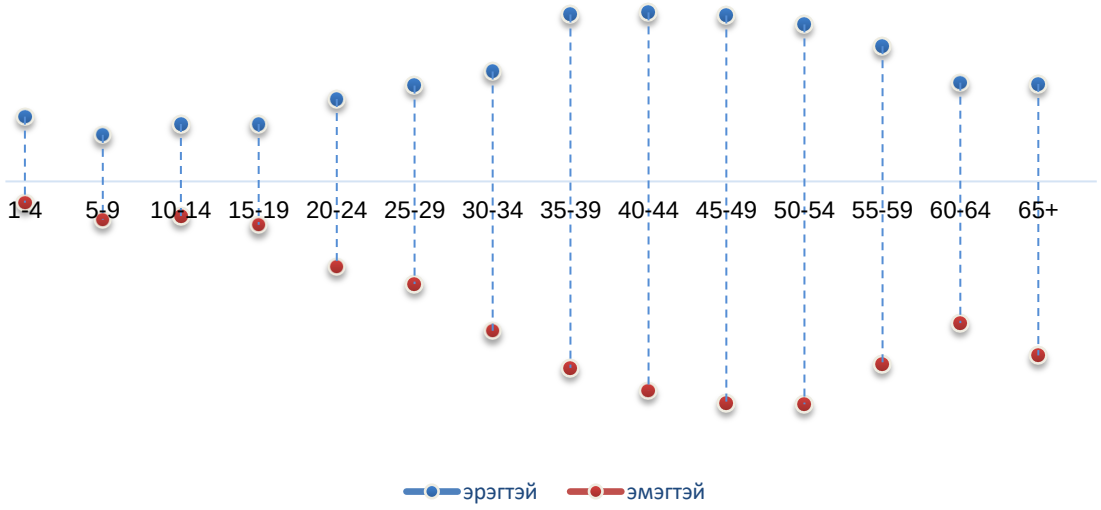

Зураг 4. Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүмүүсийн нас, хүйсийн суварга (2025 он)

Амбулаторит үйлчлүүлсэн хүмүүсийн нас, хүйсийн суврагаас харахад дунд хэсгээрээ өргөссөн байгаа нь идэр насны, залуучуудын эзлэх хувь их байгааг харуулж байна. Хүүхэд өсвөр насны буюу 1-14 насны бүлэгт эрэгтэй хүйс өндөр хувийг эзэлж байгаа бол 45-аас дээш насны бүлэгт эмэгтэйчүүд харьцангуй их хувийг эзэлж байгаа нь харагдаж байна (Зураг 4).

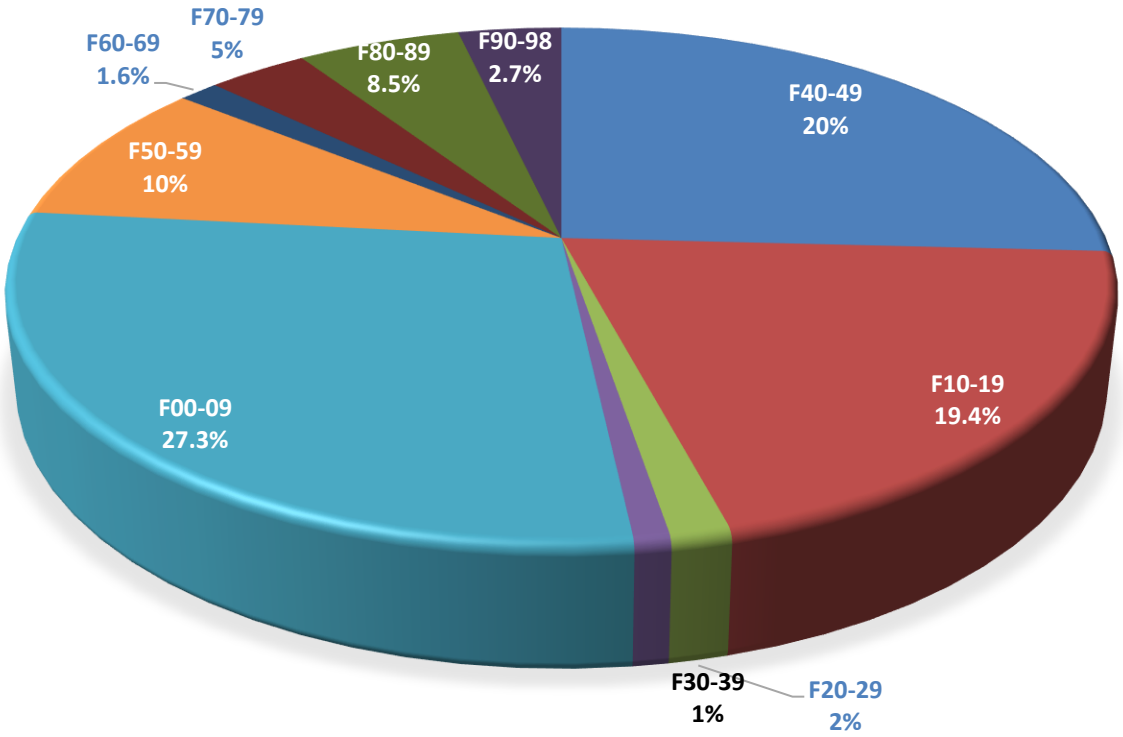

Зураг 5. Амбулаторийн өвчлөл оношийн бүлгээр (2025 он)

Амбулаторит бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийг оношийн бүлгээр нь авч үзвэл хамгийн их буюу 27.3% (n=2097) нь F00-F09 Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг, 20% (n=1517) нь F40-F49 Стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэг, 19.4% (n=1493) нь F10-F19 Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг байна (Зураг 5).

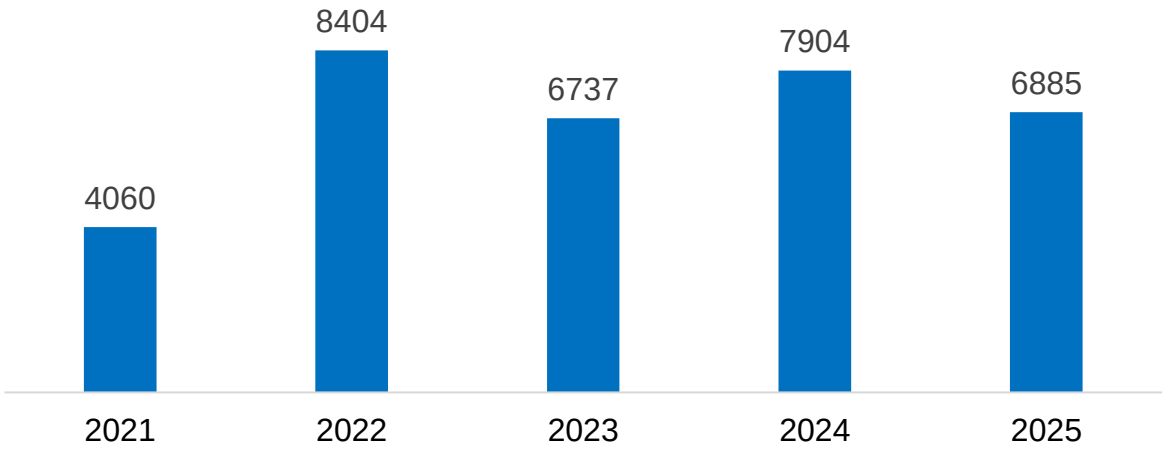

Зураг 6. Амбулаторийн шинэ өвчлөл

Амбулаторийн нийт өвчлөлийн дотор шинэ өвчлөл дийлэнх хувийг эзэлж байгаа бөгөөд 2025 онд 6885 шинэ өвчлөл бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос буурсан харагдаж байна (Зураг 6).

Амбулаторийн нийт бүртгэгдсэн өвчлөлийг оношийн бүлгээр, хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 1. Амбулаторийн өвчлөл, оношоор

№	ӨОУА-10 ангиллаар	2021	2022	2023	2024	2025
1	Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг	1385 24.7%	2057 22.7%	1541 20.2%	2236 25.8%	2097 27.3%
2	Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	1082 19.3%	2071 22.8%	1692 22.2%	1730 20%	1493 19.4%
3	Шизофрени,шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэг	681 12.2%	197 2.1%	208 2.7%	127 1.5%	127 1.7%
4	Сэтгэл санааны [цочирдлын] эмгэг	166 2.9%	80 0.8%	104 1.4%	81 0.9%	71 0.9%
5	Стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэг	1236 22.1%	2665 29.4%	2332 30.6%	2455 28.4%	1517 19.8%
6	Физиологийн хямрал ба биеийн хүчин зүйлстэй холбоотой зан үйлийн эмгэг	65 1.2%	45 0.5%	94 0.5%	791 9.1%	786 10.2%
7	Насанд хүрэгчдийн бие хүний ба зан төрхийн эмгэг	3 8 0.6%	96 1%	128 1%	120 1.4%	124 1.6%
8	Оюуны хомсдол	370 6.6%	562 6.2%	362 6.2%	302 3.5%	385 5%
9	Сэтгэлзүйн хөгжлийн эмгэг	293 5.2%	869 9.6%	810 9.6%	490 5.7%	654 8.5%
10	Хүүхэд ба өсвөр насанд эхлэх зан төрхийн болон сэтгэл хөдлөлийн эмгэг	284 5.1%	408 4.5%	356 4.5%	313 3.6%	213 2.7%
12	Бусад	656 10.5%	0	0	0	211 2.7%
Нийт		**6203**	**6264**	**9050**	**8645**	**7678**

Амбулаторит бүртгэгдсэн өвчлөлийг оношийн бүлгээр харвал сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг 27.3%, сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг 19.4%, стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэг 19.8%, физиологийн хямрал ба биеийн хүчин зүйлстэй холбоотой зан үйлийн эмгэг 10.2%, сэтгэлзүйн хөгжлийн эмгэг 8.5%-ийг эзэлж байна (Хүснэгт 1).

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн амбулаторийн чанарын үзүүлэлтийг сүүлийн 5 жилээр харьцуулан Хүснэгт 2-т харууллаа.

Хүснэгт 2. Амбулаторийн чанарын үзүүлэлт

№	Үзүүлэлт	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	Бүртгэгдсэн бүгд өвчлөл	6264	9050	7627	8645	7678
2	Шинээр оношлогдсон өвчлөлийн тоо	4724	8404	6737	7904	6885
3	Хяналтад байгаа өвчтөний тоо	2655	2622	2709	1778	1723
4	Шинээр хяналтад авсан өвчтөний тоо	26	37	127	62	26
5	Бүгд үзлэг	79983	73999	78202	78824	78274
6	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	16553	14079	11422	12697	13295
7	Идвэхтэй хяналтын үзлэг	35457	16567	14320	20017	25013
8	Амбулаторийн үзлэг (өвчний учир)	27973	43353	52460	46110	39966
9	Амбулаториор үзүүлж хэвтэх бичиг авсан өвчтөний тоо	4240	1142	2246	4642	5689
10	Шинээр оношлогдсон өвчтөнг хяналтад авсан хувь	0.6	0.4	1.9	0.8	1.5
11	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	20.7	19	14.6	16.1	16.9
12	Өрхийн эмчээс ирүүлсэн эмчлүүлэгчийн хувь	2.4	0.6	1.96	0.8	2.1

Сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн 7678 өвчлөл бүртгэгдсэн байгаа нь өмнөх оноос 967 өвчлөлөөр буурсан, шинээр 26 эмчлүүлэгчийг хяналтанд авсан ба шинээр оношлогдсон өвчтөнг хяналтанд авсан хувь 1.5 байна (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 3. Амбулаторийн үзүүлж буй зарим үйл ажиллагааны үзүүлэлт

№	Үзүүлэлт	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	Идэвхтэй хяналтад байгаа эмчлүүлэгчийн тоо	2656	2622	2709	1778	1723
2	Төлбөрийг нь төр хариуцах эм авдаг эмчлүүлэгчийн тоо	2078	2097	1353	1005	1595
3	Төлбөрийг нь төр хариуцах эм авдаг эмчлүүлэгчийн хувь	78.2	80	74.6	56.5	92.5

Амбулаторийн идэвхтэй хяналтанд 1723 өвчтөн байгаагаас төлбөрийг нь төр хариуцах эм авдаг хүмүүсийн эзлэх хувь 92.5% байна. (Хүснэгт 3).

Үзлэгийн кабинетийн үзлэгийн тоо болон үзлэгийн төрлийг доорх хүснэгтэд харууллаа.

Хүснэгт 4. Амбулаторийн үзлэг, кабинетаар

№	Үзлэгийн төрөл	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	Өвчний учир үзлэг	Нийт үзлэг
1	Сэтгэцийн үзлэг	186	13506	15660	29352
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	5674	0	0	5674
3	Сэтгэцийн хяналтын үзлэг	0	2630	0	2630
4	Шүүх сэтгэцийн үзлэг	0	0	1345	1345
5	Шүд, амны хөндийн үзлэг	133	0	357	490
6	Дотрын үзлэг	0	0	1035	1035
7	Эмэгтэйчүүдийн үзлэг	0	0	211	211
8	Стрессийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэгийг үзлэг	0	0	7382	7382
9	Хүүхэд, өсвөр үеийн үзлэг	1	7	6449	6457
10	Зөвлөх эмчийн үзлэг	0	0	169	169
11	Донтох эмгэгийн үзлэг	1	7	3486	3494

Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг нь амбулаторийн өвчлөлийн 20 орчим хувийг эзэлж байгаа тул оношоор болон, нас хүйсээр дор дэлгэрүүлэн харууллаа.

Хүснэгт 5. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөл, насаар

Огноо	19 нас хүртэл	20-29 нас	30-39 нас	40-49 нас	50-59 нас	60-69 нас	70 дээш нас	Нийт
2021	18	69	334	354	215	74	17	1081
2022	32	104	540	699	455	216	25	2071
2023	17	92	469	543	359	179	33	1692
2024	15	102	470	562	392	162	27	1730
2025	19	92	367	523	308	158	26	1493

Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөлийг нас, хүйсээр харьцуулан харвал 30-59 насныхан зонхилж байгаа бөгөөд эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 3.3 дахин их байна.
Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөлийг онош, хүйс, харъяаллаар нь харуулж байна.

Хүснэгт 6. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөл

№	Онош	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	F10 Архины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	994	1984	1621	1625	1359
2	F11 Хар тамхины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	25	21	9	10	2
3	F12 Каннабиноидын шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	13	7	14	6	5
4	F13 Тайвшруулах, нойрны эмийн шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	9	18	5	7	5
5	F14 Кокайны шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	1	0	0	0	0
6	F15 Каффейн буюу бусад сэдээгч хэрэглэснээс үүссэн сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	1	2	4	4	3
7	F16 Галлюциногены шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	0	0	1	0	0
8	F17 Тамхины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	10	13	5	69	65
9	F18 Дэгдэмхий уусгагч бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	4	23	24	5	14
10	F19 Олон төрлийн сэтгэц нөлөөт ба донтолт үүсгэх бодисыг хослуулан хэрэглэсний улмаас үүсэх сэтгэц болон зан төрхийн эмгэг	25	21	9	4	40
Хүйсээр						
Эрэгтэй		869	1660	1310	1356	1151
Эмэгтэй		212	411	382	374	342
Харъяаллаар						
Нийслэлийн		884	1598	1344	1343	1102
Орон нутгийн		197	473	348	387	391
Нийт		**1081**	**2071**	**1692**	**1730**	**1493**

Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн амбулаторийн өвчлөл дотор архины шалтгаант өвчлөл 91 хувийг эзэлж байна.

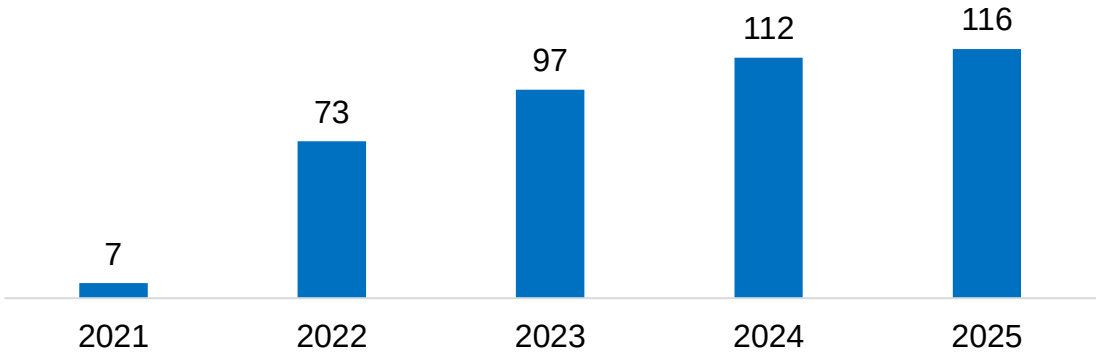

Зураг 7. Мөрийцөх дон, амбулаторийн өвчлөл

Сүүлийн 5 жилд мөрийцөх дон оношоор оношлогдох эмчлүүлэгчдийн тоо нэмэгдэж байна. 2021 онд өвчлөлийн 7 тохиолдол бүртгэгдэж байсан бол 2023 онд 97, 2024 онд 112, 2025 онд 116 өвчлөл бүртгэгдсэн байна.

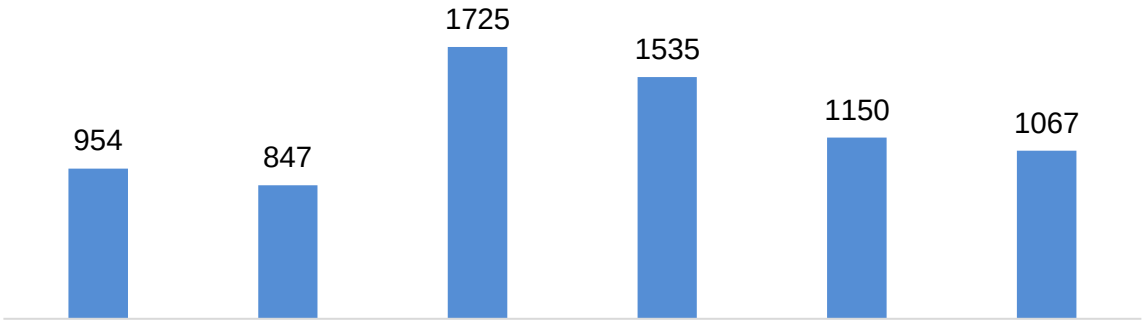

Зураг 8. Хүүхэд, өсвөр үеийн сэтгэцийн эмгэгийн өвчлөл

Хүүхэд, өсвөр үеийн сэтгэцийн эмгэгийн кабинетаар үзүүлж, бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийн тоо 2025 онд 1067 байсан бөгөөд өвчлөлийн тоо буурсан нь харагдсаж байна.

Хүснэгт 7. Аутизмын хүрээний эмгэг, амбулаторийн өвчлөл

Он	Нийт өвчлөл	Шинэ	Хуучин	Эрэгтэй	Эмэгтэй
2021	239	211	28	190	49
2022	702	692	10	526	176
2023	679	661	18	531	148
2024	415	308	107	337	78
2025	504	419	85	396	108

Хүүхдийн аутизмын 504 өвчлөл бүртгэгдсэнээс 78.5% (n=396) нь эрэгтэй, 21.5% (n=108) нь эмэгтэй. Бүртгэгдсэн өвчлөлийн 83% (n=419) нь шинээр оношлогдсон өвчлөл байв.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдээлэл өгөх 1800-2000 утас 2019 оноос эхлэн 24 цагаар үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн бөгөөд мэргэжлийн сэтгэцийн эмч нар мэдээлэл өгөн ажилладаг. Үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн өдрөөс эхлэн иргэд,

үйлчлүүлэгчид 24 цагийн турш, энгийн утасны тарифаар мэдээлэл авах боломжтой болсон.

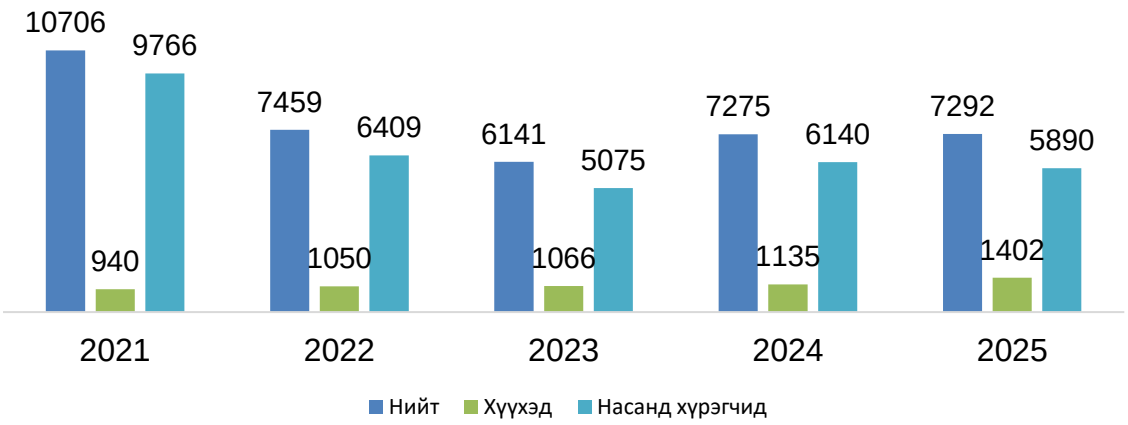

Зураг 9. 1800-2000 24 цагийн утасны нийт дуудлагын тоо, оноор

Зураг 10. Насанд хүрэгчдийн дуудлага, төрлөөр, 2025 он

Дуудлагын төрлөөр харахад архины шалтгаант сэтгэцийн асуудал, хяналтын эмчлүүлэгчдээс ирсэн дуудлага, нойрны өөрчлөлт, гэр бүлийн асуудал, сэтгэл гутрал, сэтгэл түгшилттэй холбоотой дуудлагууд дийлэнх хувийг эзэлж байв. (Зураг 10).

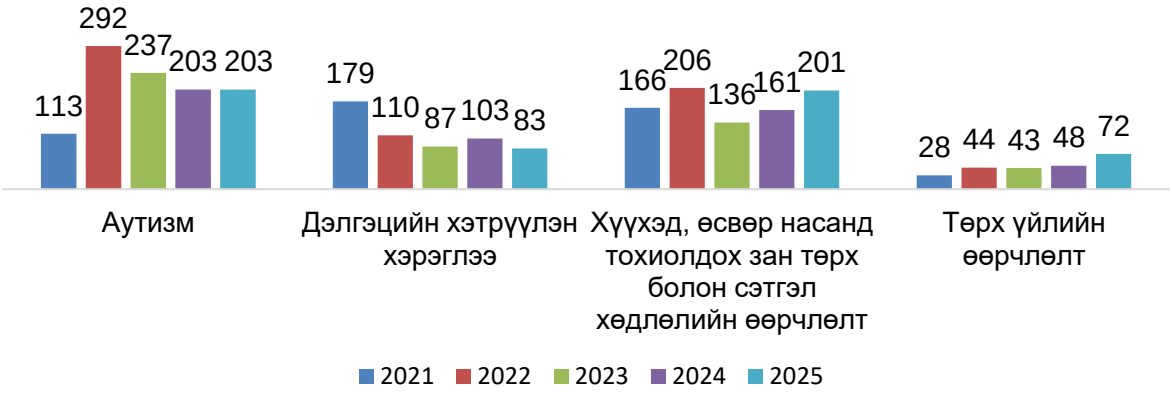

Зураг 11. Хүүхдийн дуудлага, төрлөөр

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдээлэл өгөх 1800-2000 утсанд ирсэн хүүхдийн дуудлагыг төрлөөр нь авч үзвэл хүүхдийн аутизмын тухай, хэрхэн оношлуулах болон, үзлэгийн цаг авах тухай дуудлага зонхилж байв. Мөн дэлгэцийн хэтрүүлэн хэрэглээ, хүүхэд өсвөр насанд тохиолдох зан төрх болон сэтгэл хөдлөлийн өөрчлөлт, төрх үйлийн өөрчлөлттэй холбоотой дуудлагууд ихээхэн хувийг эзэлж байна. (Зураг 11).

БҮЛЭГ 2. СТАЦИОНАРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

СЭМҮТ нь 2025 онд 550 хэвтүүлэн эмчлэх ортойгоор, 210165 ор хоног ашиглаж 10057 эмчлүүлэгч хэвтэж гарсан, эмчлүүлэгчийн дундаж ор хоног 20.9, ажилласан орны дундаж 576 байна. Стационарын үйл ажиллагааны үзүүлэлтээс харахад 2025 онд орны фонд ашиглалт 382.1, орны эргэлт 18.3 байна. Шинээр 10046 хүн хэвтсэн, нас баралт 5 бүртгэгдсэн.

Стационарын үндсэн үзүүлэлтийг доор хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 8. Стационарын үндсэн үзүүлэлтүүд

№	Үзүүлэлт	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	Төсөвт ор	525	550	550	550	550
2	Орны фонд ашиглалт	320.7	366.2	366.4	381.8	382.1
3	Орны фонд ашиглалтын хувь	87.9	100.3	100.4	104.3	104.7
4	Дундаж ор хоног	28.1	19.9	20.4	19.2	20.9
5	Орны эргэлт	10.7	18.4	18.0	19.9	18.3
6	Ажилласан орны дундаж	463	551.8	552	574	576
7	Ашигласан ор хоног	168955	201409	201516	210009	210165
8	Эмчлүүлсэн өвчтөн	6012	10145	9895	10949	10054
9	Хэвтсэн хүний тоо	6007	10267	9897	10958	10046
10	Гарсан хүний тоо	6001	10005	9881	10933	10057
11	Нас барсан хүний тоо	16	17	12	6	5
12	Нас баралтын хувь	0.27	0.2	0.12	0.05	0.05
13	Хоног болоогүй нас баралт	1	4	2	0	0
14	Задлан шинжилгээний хувь	87.5	70.5	83.3	83.3	100

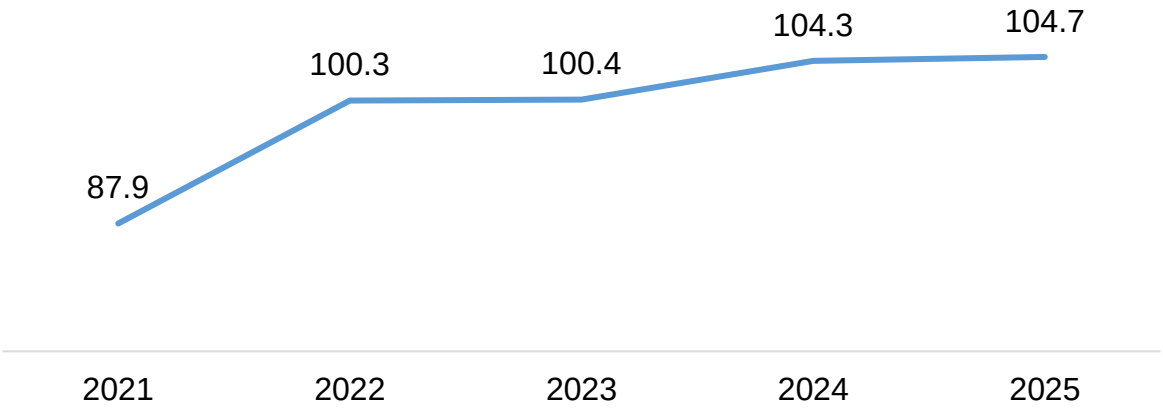

Зураг 12. Орны фонд ашиглалтын хувь

Эмнэлгийн орны ашиглалтанд үнэлгээ өгөх, эмнэлгийн орны хэрэгцээг тогтоох, эмнэлгийн орны тоог төлөвлөхөд ашигладаг гол үзүүлэлт нь орны фонд ашиглалт байдаг. Орны фонд ашиглалтын хувь 85%-аас дээшилсэн тохиолдолд тусламж, үйлчилгээний чанарт сөрөг нөлөөтэй гэж үздэг. 2024 онд орны фонд ашиглалтын хувь 104.3 байсан бол 2025 онд 104.7 буюу өмнөх жилтэй ойролцоо байна (Зураг 11).

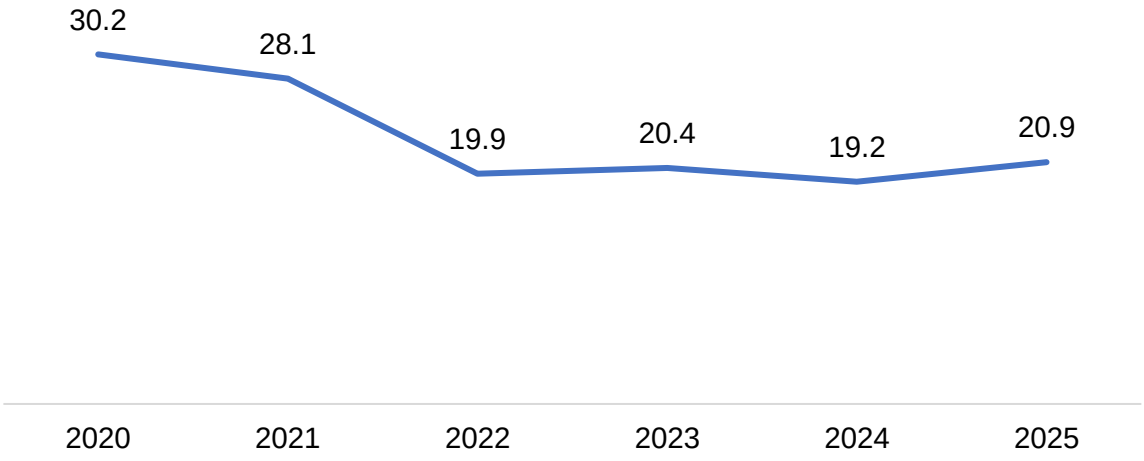

Зураг 13. Дундаж ор хоног

Дундаж ор хоног нь 2025 онд 20.9 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад өссөн үзүүлэлттэй байна. Эмнэлгийн орны ашиглалтанд үнэлгээ өгөх, эмнэлгийн байгууллагуудын үр дүн, үр ашгийг үнэлэх, эмнэлгийн үйл ажиллагааны зардлын үр ашгийг тооцоход дундаж ор хоног үзүүлэлтийг ихэвчлэн ашигладаг. Дундаж ор хоног өндөр байх нь эмчилгээний арга барил, үр дүн муу, амбулаторийн үйлчилгээ, өдрийн эмчилгээ хангалтгүй, бусад нийгмийн шалтгааны улмаас эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэх шаардлага өндөр зэргээс шалтгаалдаг (Зураг 13).

Хүснэгт 9. Стационарын өвчлөл, оношоор

№	ӨОУА-10	Зонхилох шалтгаан	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	F00-09	Сэтгэцийн органик шинж тэмдгийн эмгэгүүд	1183 19.7%	2640 26.4%	2252 22.8%	2992 27.3%	2709 27%
2	F10-F19	Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан үйлийн эмгэгүүд	1307 21.8%	2452 24.5%	2496 25.3%	2224 20.3%	2357 23.3%
3	F20-F29	Шизофрени, шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэгүүд	1184 19.7%	1893 18.9%	1906 19.3%	1907 17.4%	1808 18%
4	F30-F39	Сэтгэлийн хөдөлгөөний цочирдлын эмгэгүүд	235 3.9%	383 3.8%	393 4%	360 3.3%	334 3.3%
5	F40-F49	Стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэгүүд	994 16.6%	1921 19.2%	2063 21%	1990 18.2%	1585 16%
6	F50-F59	Физиологийн хямрал ба биеийн хүчин зүйлстэй холбоотой зан үйлийн эмгэгүүд	9 0.1%	18 0.2%	6 0.06%	456 4.2%	495 5%
7	F60-F69	Насанд хүрсэн бие хүний зан үйлийн эмгэгүүд	67 1.1%	111 1.1%	139 1.4%	112 1.1%	137 1.3%
8	F70-F79	Оюуны хомсдол	91 1.5%	180 1.8%	216 2.2%	197 1.8%	207 2%
9	F80-F89	Сэтгэлзүйн хөгжлийн эмгэгүүд	6 0.09%	10 0.1%	4 0.04%	10 0.09%	19 0.2%
10	F90-F98	Хүүхэд ба өсвөр насанд эхлэх зан үйлийн болон сэтгэл хөдлөлийн эмгэгүүд	17 0.3%	102 1.0%	138 1.4%	172 1.6%	136 1.3%
11	F99	Сэтгэцийн тодорхойгүй эмгэг	252 4.2%	275 2.7%	268 2.7%	513 4.7%	270 2.6%
Нийт			**6001**	**10005**	**9881**	**10933**	**10057**

Стационарын өвчлөлийг оношийн бүтцээр нь авч үзвэл өмнөх онтой ойролцоо түвшинд буюу органик шинж тэмдгийн эмгэгүүд 27%, сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан үйлийн эмгэгүүд 23.3%, шизофрени,шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэгүүд 18%, стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэгүүд 16%-ийг эзэлж байна.

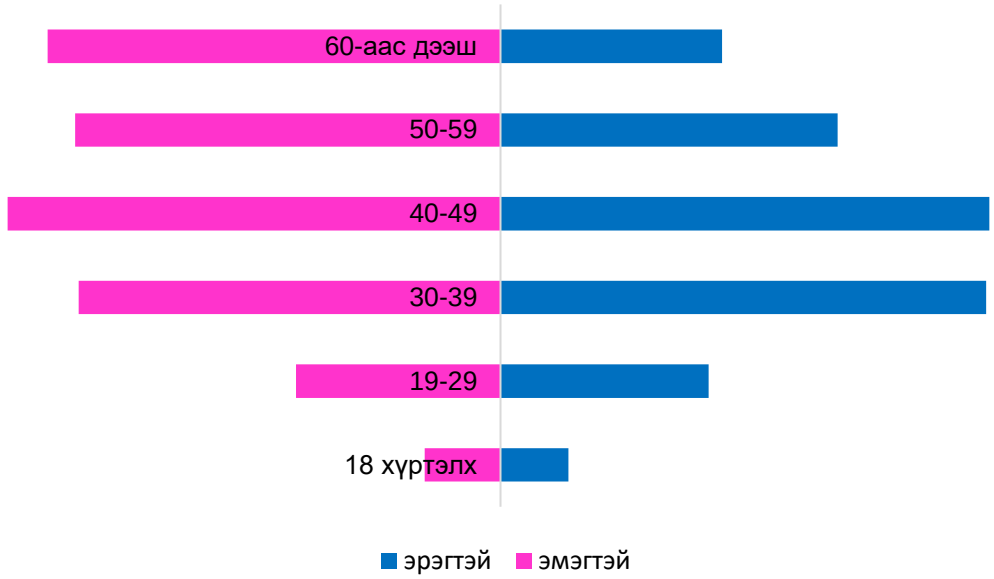

Зураг 14. СЭМҮТ-д хэвтэн эмчлүүлэгчид нас, хүйсээр

Нийт эмчлүүлэгчдийг нас, хүйсийн байдлаар нь дээрх зурагт харууллаа. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн дотор эрэгтэйчүүд 47% (n=4686), эмэгтэйчүүд 53% (n=5371)-ийг эзэлж байгаа бөгөөд 40-49 насны хүн ам хамгийн өндөр, 30-39 насны хүн ам харьцангуй их хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 10. Сүүлийн 5 жилийн нас баралтын үзүүлэлт

№	*Үзүүлэлт*	*2021 он*	*2022 он*	*2023 он*	*2024 он*	*2025 он*
1	Нас барсан хүний тоо	16	17	12	6	5
2	Нас баралтын хувь	0.27	0.2	0.12	0.05	0.05
3	Эмнэлэгт нас барсан	16	17	12	6	5
4	Хоног болоогүй нас баралт	1	4	2	0	0
5	Задлан шинжилгээний хувь	87.5	70.5	83.3	83.3	100
6	Оношийн тохироо	75	88.2	91.7	80	60

Эмнэлэгт нас баралтын 5 тохиолдол бүртгэгдэж, оношийн тохироо 60 хувь байна. Эмнэл зүйн эмгэг судлалын хэлэлцүүлэг хийсэн. Сэтгэцийн эмгэг судлалын III, IV, V клиник, асрамжийн II клиникт тус бүр нас баралтын тохиолдол гарч бүртгэгдсэн, задлан шинжилгээнд 100% хамрагдсан, хоног болоогүй нас баралт гараагүй.

Клиникүүдийн үндсэн статистик үзүүлэлтийг доорх хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 11. Сэтгэцийн эмгэг судлалын клиникийн үндсэн үзүүлэлтүүд

№	Үзүүлэлт	I клиник	III клиник	IV клиник	V клиник	VI клиник
1	Төсөвт ор	30	53	53	53	46
2	Хэвтсэн	522	880	1360	1139	186
3	Гарсан	636	804	1232	1076	169
4	Ашигласан ор хоног	11016	22143	23507	23535	4488
5	Орны эргэлт	19.3	15.9	24.5	20.9	
6	Дундаж ор хоног	19	26.3	18.1	21.2	25.3
7	Нас баралтын хувь	-	0.12	0.08	0.09	
8	Орны фонд ашиглалт	367.2	417.8	443.5	444.1	
9	Орны фонд ашиглалтын хувь	100.6	114.5	121.5	121.7	

Хүснэгт 12. Сэтгэцийн эмгэг судлалын төрөлжсөн клиникийн үндсэн үзүүлэлтүүд

№	*Үзүүлэлт*	*СШСЭСК-1*	*СШСЭСК-2*	*ДЭСК*	*ХӨҮК*	*ЯТК*
1	Төсөвт ор	33	33	46	20	18
2	Хэвтсэн	1728	1211	1675	318	757
3	Гарсан	1732	1241	1792	315	759
4	Ашигласан ор хоног	11697	8367	14129	3941	4601
5	Орны эргэлт	52.4	37.2	37.7	15.8	42.1
6	Дундаж ор хоног	6.8	6.8	8.2	12.5	6.1
7	Нас барсан	-	-	-	-	-
8	Орны фонд ашиглалт	354.5	253.5	307.2	197.1	255.6
9	Орны фонд ашиглалтын хувь	97.1	69.5	84.2	54	70
10	Нас баралтын хувь	-	-	-	-	-

Хүснэгт 13. Урт хугацаагаар хэвтэн эмчлүүлэгчдэд тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй клиникүүдийн үндсэн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлт	ШСЭСК	II клиник	Асрамжийн I клиник	Асрамжийн II клиник	Сүрьеэгийн хэсэг
1	Төсөвт ор	37	50	54	54	16
2	Хэвтсэн	65	57	58	52	38
3	Гарсан	69	65	60	57	50
4	Ашигласан ор хоног	15119	19721	21853	18137	7911
5	Орны эргэлт	1.8	1.2	1.1	1	2.8
6	Дундаж ор хоног	225.7	323.3	370.4	326.8	179.8
7	Нас барсан	-	-	-	2	-
8	Орны фонд ашиглалт	408.6	394.4	404.7	335.9	494.4
9	Орны фонд ашиглалтын хувь	112	108.1	110.9	92	135.5

Хүснэгт 14. Өдрийн эмчилгээний үзүүлэлт

№	*Үзүүлэлт*	*2020 он*	*2021 он*	*2022 он*	*2023 он*	*2024 он*	*2025 он*
1	ДЭСК өдрийн эмчилгээнд хамрагдсан хүний тоо	37	(-)	468	786	599	563
2	Өөртөө туслах бүлгийн эмчилгээнд хамрагдсан хүний тоо /давхардсан тоогоор/	777	(-)	2442	7105	7200	7100
3	СШСЭСК өдрийн эмчилгээнд хамрагдсан хүний тоо	(-)	(-)	1027	997	1104	743

Хүснэгт 15. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгээр хэвтэн эмчлүүлэгч, бодит тоогоор

№	Онош	2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	F10 Архины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	1634	1258	2330	2329	2077	2166
2	F11 Хар тамхины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	9	14	13	6	5	3
3	F12 Каннабиноидын шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	7	10	11	9	12	8
4	F13 Тайвшруулах, нойрны эмийн шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	4	1	4	10	11	9
5	F14 Кокайны шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	0	0	0	0	0	0
6	F15 Каффейн буюу бусад сэдээгч хэрэглэснээс үүссэн сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	0	1	1	5	8	6
7	F16 Галлюциногены шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	3	0	0	2	2	0
8	F17 Тамхины шалтгаант сэтгэцийн болон зан төрхийн эмгэг	6	9	41	69	30	57
9	F18 Дэгдэмхий уусгагч бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	5	5	6	8	12	19
10	F19 Олон төрлийн сэтгэц нөлөөт ба донтолт үүсгэх бодисыг хослуулан хэрэглэсний улмаас үүсэх сэтгэц болон зан төрхийн эмгэг	11	9	46	58	67	89
Хүйсээр							
Эрэгтэй		1418	1092	2063	2067	1791	1831
Эмэгтэй		261	215	389	429	433	526
Харъяаллаар							
Нийслэлийн		1341	1067	1920	1938	1754	1762
Орон нутгийн		338	240	532	558	470	595
Нийт		**1679**	**1307**	**2452**	**2496**	**2224**	**2357**

Архинд донтох эмгэгийн улмаас 2166, сэтгэц идэвхит эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгийн улмаас 191 хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэгээр хэвтэн эмчлүүлэгчид, насаар

Огноо	19 нас хүртэл	20-29 нас	30-39 нас	40-49 нас	50-59 нас	60-69 нас	70 дээш нас	Нийт
2020	9	123	544	560	323	108	12	1679
2021	8	90	431	445	239	79	15	1307
2022	23	132	755	835	494	191	22	2452
2023	15	168	746	849	495	202	21	2496
2024	22	167	651	766	446	145	27	2224
2025	30	162	665	795	468	202	35	2357

Насны хувьд 30-59 насны бүлгийн хүмүүс дийлэнх хувийг эзэлж байна. Хүйсээр харьцуулж харвал эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 3 дахин өндөр (эр:эм 3.4:1) байв.

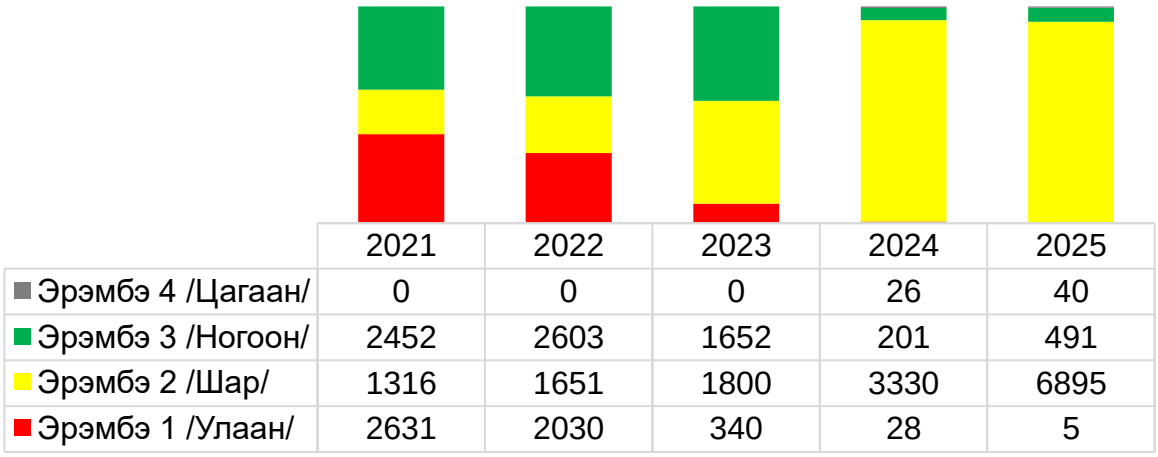

	2021	2022	2023	2024	2025
Эрэмбэ 4 /Цагаан/	0	0	0	26	40
Эрэмбэ 3 /Ногоон/	2452	2603	1652	201	491
Эрэмбэ 2 /Шар/	1316	1651	1800	3330	6895
Эрэмбэ 1 /Улаан/	2631	2030	340	28	5

Зураг 15. Яаралтай тусламжийн тасгаар үйлчлүүлсэн хүмүүс, эрэмбэлэн ангилалтаар

Яаралтай тусламжийн тасгаар 2025 онд нийт 7431 хүн үйлчлүүлснээс 0.06% (n=5) нь улаан, 92.7% (n=6895) нь шар, 6.6% (n=491) нь ногоон, 0.76% (n=40) нь цагаан эрэмбийн хүмүүс байсан.

Нийслэлийн түргэн тусламжийн төвтэй хамтран сэтгэцийн түргэн тусламжийг үзүүлдэг бөгөөд сүүлийн 5 жилийн байдлаар харахад 2021 онд 1567, 2022 онд 1842, 2023 онд 1960, 2024 онд 1930, 2025 онд 1343 иргэнд сэтгэцийн түргэн тусламжийн үйлчилгээг үзүүлжээ.

БҮЛЭГ 3. БУСАД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Төрөлжсөн мэргэжлийн кабинетуудын үзлэгийн тоог доорх хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 17. Төрөлжсөн мэргэжлийн кабинетуудын үзүүлэлт

№	Кабинет	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын кабинет	1053	1228	1035	1157	1345
2	Сэргээн засах, уламжлалт эмчилгээ	40535	33568	31164	72074	62734
3	Лаборатори	18491	25932	30221	36866	39068
4	Рентген	2040	2302	1465	348	648
5	Сэтгэлзүйн оношилгоо	788	937	906	1050	1027
6	Сэтгэл засал	43	203	279	541	754
7	Дүрс оношилгоо	1033	1656	700	1366	507
8	Зөвлөх эмчийн үзлэг	324	386	232	215	169
9	Шүдний кабинет	701	1227	1623	1246	490
10	Аутизмын оношилгоо					632

Зураг 16. Лабораторийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд

2025 онд нийт 39068 шинжилгээ хийгдсэн. Нийт шинжилгээний 31 хувь (n=12346) нь цусны дэлгэрэнгүй, 33 хувь (n=12740) нь шээсний дэлгэрэнгүй, 32 хувь (n=12553) нь биохими, 4 хувь (n=1429) нь иммунологийн шинжилгээ хийгдсэн байна.

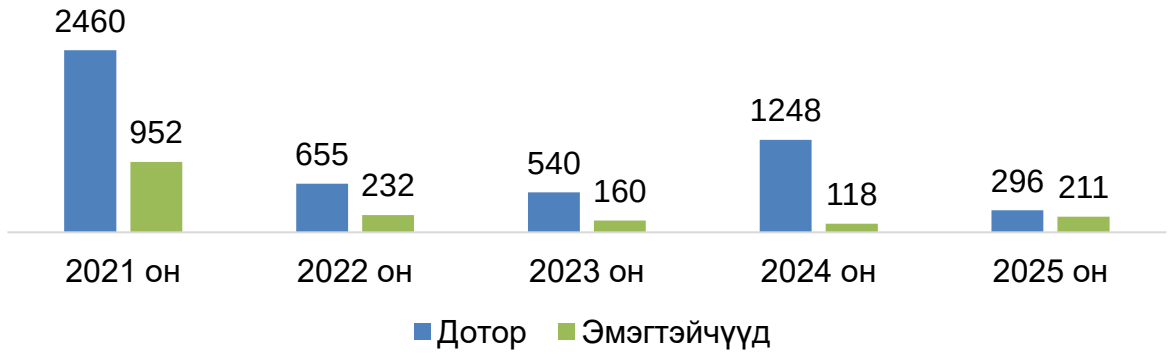

Зураг 17. Дүрс оношлогооны үзүүлэлтүүд

Дүрс оношилгоонд 2025 онд 507 хүн хамрагдсан ба 42% (n=211) нь эмэгтэйчүүдийн, 58% (n=296) нь дотрын ЭХО үзлэгт хамрагдсан байна.

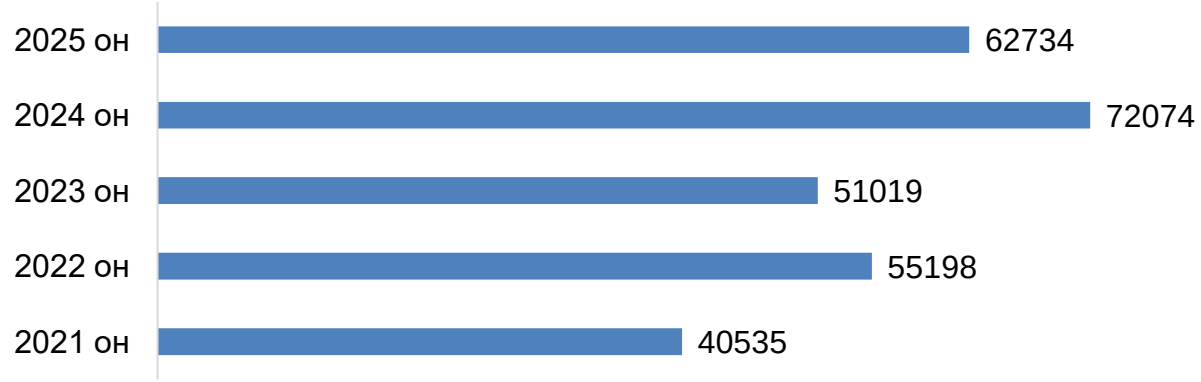

Зураг 18. Сэргээн засах, уламжлалт эмчилгээний үзүүлэлт

Сэргээн засах, уламжлалт эмчилгээнд 2025 онд (давхардсан тоогоор) нийт 62734 хүн хамрагдсан байна.

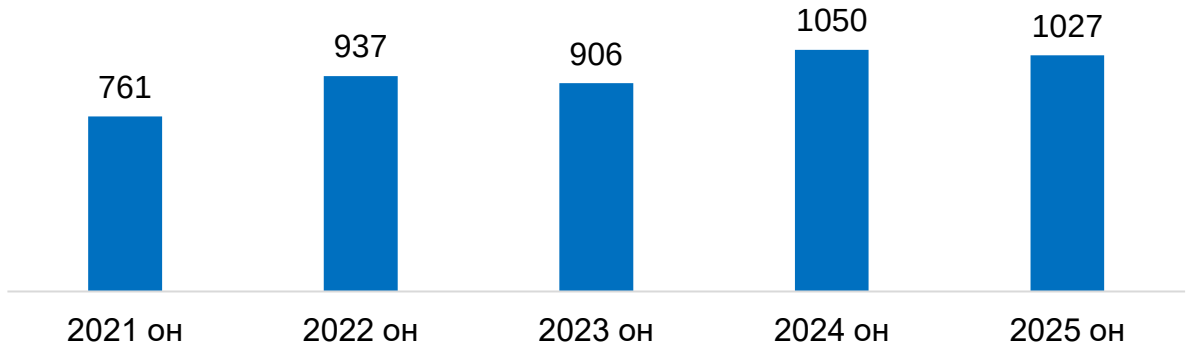

Зураг 19. Сэтгэл зүйн оношилгоонд хамрагдсан хүний тоо

Сэтгэл зүйн оношилгоонд 2025 онд 1027 хүн хамрагдсан байна.

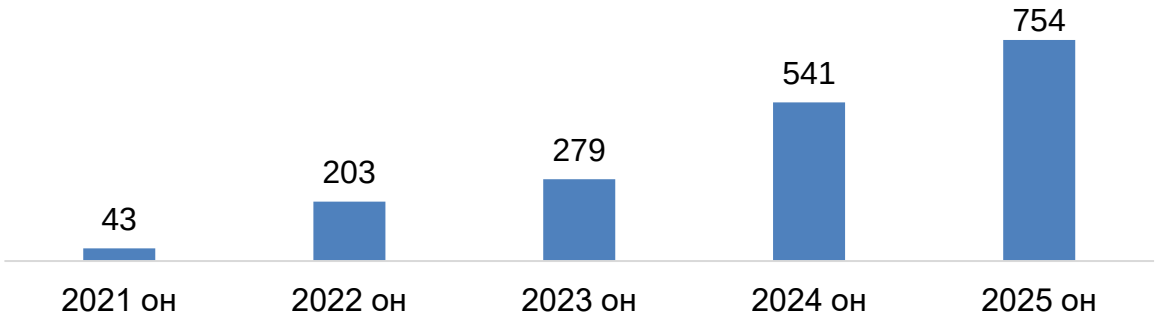

Зураг 20. Сэтгэл засал эмчилгээний үзүүлэлтүүд

Сэтгэл засал эмчилгээнд 2025 онд амбулаториор 754 хүн хамрагдсан бөгөөд өмнөх оноос өссөн байна.

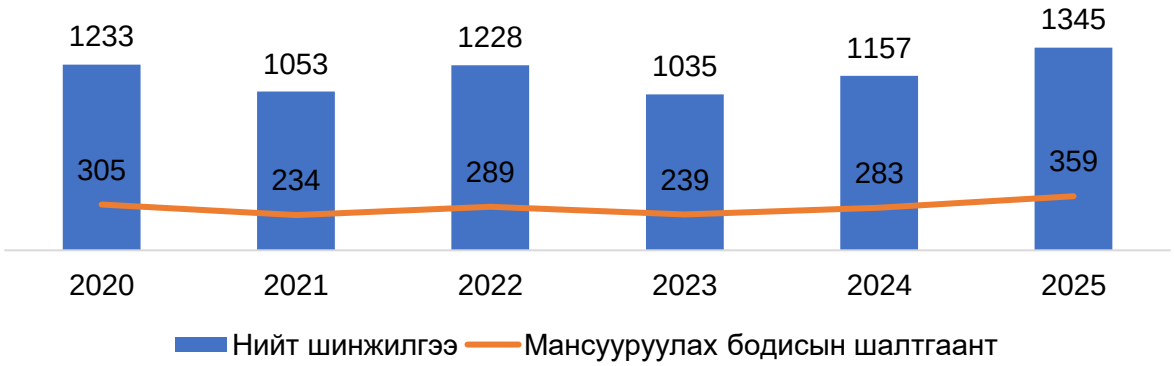

Зураг 21. Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын магадлагаа хийсэн үзүүлэлтүүд

Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын кабинетаар 2025 онд 1345 хүн магадлагаа хийлгэсэн нь өмнөх оноос өссөн байна. Нийт шинжилгээний 23.6 хувийг (n=318) хүүхдийн үзлэг, 27 хувийг (n=359) мансууруулах сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант магадлагаа эзэлж байна. Нийт магадлагааны 9 хувийг (n=120) хэрэг хариуцах чадваргүй тохиолдол эзэлж байв.

Хүснэгт 18. Шүүх сэтгэц эмгэг судлалын магадлагаа, төрлөөр

Он	Эрүүгийн	Иргэний	Бусад	Нийт
2021 он	985	21	47	1053
2022 он	1172	26	20	1228
2023 он	990	26	19	1035
2024 он	1095	32	30	1157
2025 он	1300	17	28	1345

2025 онд нийт 1345 магадлагаа хийсэн бөгөөд 96.6 хувь нь эрүүгийн хэргийн магадлагаа байв.

Хүснэгт 19. Хүний нөөцийн үзүүлэлт

№	Үзүүлэлт	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	Нийт ажиллагсад	482	478	481	503	479
2	Удирдах ажилтан	4	4	5	9	8
3	НЭМ-н мэргэжилтэн	5	6	6	8	7
4	Эм зүйч	4	4	4	4	6
5	Их эмч	88	88	82	83	81
6	Сувилагч	106	105	123	133	139
7	Мэдээлэл технологийн инженер	6	5	3	3	4
8	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн инженер			1	1	1
9	Бусад дээд мэргэжилтэн	22	16	28	34	43
10	Бусад ажилтан	233	237	221	220	190

Нийт 479 ажилтан, албан хаагчидтайгаар үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд үүнээс их эмч 16.9% (n=81), сувилагч 29% (n=139), бусад ажилтан 40% (n=190) байсан. Мэргэжлийн зэргээр авч үзвэл ахлах зэрэгтэй эмч 11, сувилагч 23, тэргүүлэх зэрэгтэй эмч 18, сувилагч 8, зөвлөх зэрэгтэй эмч 1, сувилагч 1 ажиллаж байна.

Хүснэгт 20. Хүний нөөц, насаар

№	Үзүүлэлт	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	2025 он
1	20-29 нас	156	62	63	85	63
2	30-39 нас	306	156	192	210	182
3	40-49 нас	263	156	174	139	162
4	50-54 нас	71	62	39	44	45
5	55-59 нас	46	31	12	22	20
6	60-с дээш	15	11	1	3	7
7	**Дүн**	**482**	**478**	**481**	**503**	**479**

СЭМҮТ-д ажиллаж байгаа эмч, сувилагч, ЭМ-ийн мэргэжилтнүүдийн насны бүтцийг хүснэгтээр харууллаа. Нийт ажиллагсадын 79 хувийг (n=380) эмэгтэй, 21 хувийг (n=99) эрэгтэй ажиллагсад эзэлж байна. Насны бүтцээр харахад 30-49 насны ажиллагсад 72 хувийг эзэлж байв.

БҮЛЭГ 4. СЭТГЭЦИЙН ӨВЧНИЙ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛЫН САЛБАР ЗӨВЛӨЛ

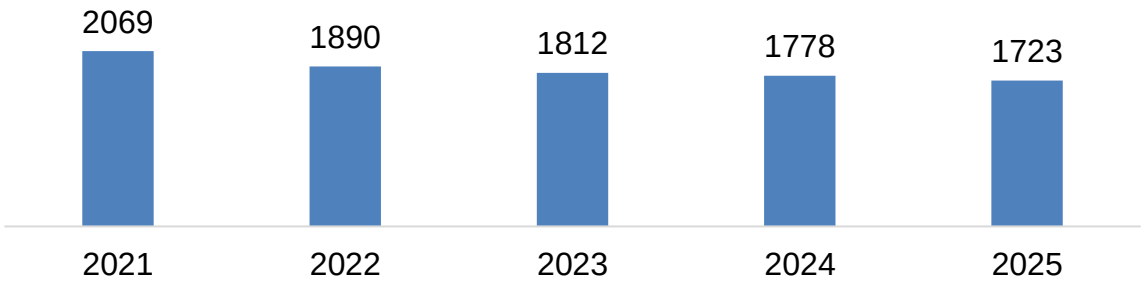

Зураг 22. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд, оноор

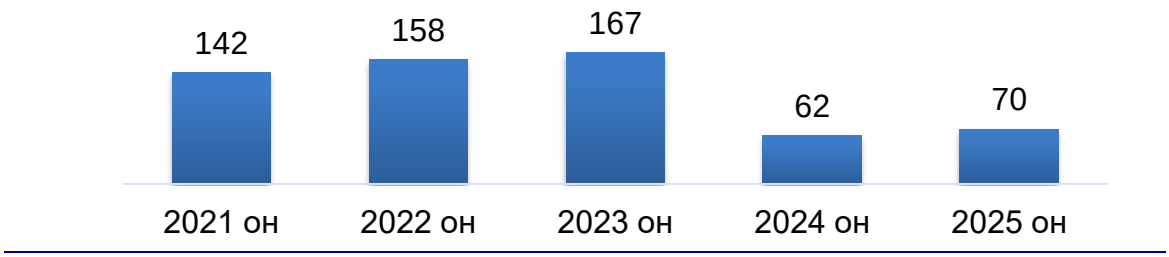

Зураг 23. Шинээр хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд, оноор

Нийт 1723 хүн хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосноос 70 хүн нь шинээр тогтоолгосон байна.

Хүснэгт 21. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд нас, хүйсээр

	2021 он	**2022 он**	**2023 он**	**2024 он**	**2025 он**
Насны бүлэг					
16-19 нас	65 /3.1%/	9 /0.5%/	8 /0.4%/	7 /0.4%/	12 /0.7%/
20-30 нас	155 /7.5%/	141 /7.4%/	120 /6.6%/	115 /6.5%/	108 /6.3%/
31-40 нас	440 21.3%/	431 /22.8%/	404 22.3%/	395 /22.2%/	326 /18.9%/
41-50 нас	645 /31.2%/	605 /32%/	601 /33.2%/	578 /32.5%/	539 /31.3%/
51-59 нас	572 /27.6%/	508 /26.9%/	494 /27.3%/	492 /27.7%/	500 /29%/
60-аас дээш	192 /9.3%/	196 /10.4%/	185 /10.2%/	191 /10.7%/	238 /13.8%/
Хүйс					
Эрэгтэй	989 /47.8%/	899 /47.6%/	846 /46.7%/	829 /46.6%/	788 /45.7%/
Эмэгтэй	1080 /52.2%/	991 /52.4%/	966 /53.3%/	949 /53.4%/	935 /54.3%/
Нийт	**2069**	**1890**	**1812**	**1778**	**1723**

Нийт хөдөлмөрийн чадвар алдсан иргэдийн 45.7%-ийг (n=788) эрэгтэйчүүд, 54.3%-ийг (n=935) эмэгтэйчүүд эзэлж байна. Насны бүлгээр авч үзвэл 41-59 насны хүмүүс хүмүүс ихэнх хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 22. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд оношийн бүлгээр

№	ӨОУА-10 ангиллаар	2021- 2025 он				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	Шизофрени,шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэг /F20-29/	1156 55.9%	1121 59.3%	1102 60.8%	1101 61.9%	1081 62.7%
2	Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг /F00-09/	674 32.6%	609 32.2%	559 30.8%	530 29.8%	490 28.4%
3	Сэтгэл санааны [цочирдлын] эмгэг /F30-39/	104 5%	105 5.6%	97 5.4%	90 5.1%	83 4.8%
4	Стресстэй холбоотой неврозын болон биеийн хэлбэрийн эмгэг /F40-49/	1 0.04%	0	0	0	0
5	Оюуны хомсдол /F70-79/	111 5.4%	36 1.9%	36 2%	38 2.1%	49 2.8%
6	Сэтгэлзүйн хөгжлийн эмгэг/F80-89/	16 0.8%	10 0.5%	9 0.5%	9 0.5%	11 0.7%
7	Насанд хүрэгчдийн бие хүний ба зан төрхийн эмгэг/F60-69/	6 0.3%	8 0.4%	8 0.4%	9 0.5%	8 0.5%
8	Сэтгэц нөлөөт эм, бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг/F10-19/	1 0.04%	1 0.05%	1 0.1%	1 0.1%	1 0.1%
Нийт		**2069**	**1890**	**1812**	**1778**	**1723**

Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэдийг оношоор нь авч үзвэл F20-29 Шизофрени, шизофренийн хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэгээр 62.7%, F00-09 Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэгээр 28.4%, F30-39 Сэтгэл санааны цочирдлын эмгэгээр 4.8%, F70-79 Оюуны хомсдол эмгэгээр 2.8%, F80-89 Сэтгэлзүйн хөгжлийн эмгэгээр 0.7% нь хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон байна.

Хүснэгт 23. Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон иргэд ХЧА-н хувиар

№	Хувь	2021- 2025 он				
		2021	2022	2023	2024	2025
1	50-69 хувь	85 4.1%	62 3.3%	46 2.5%	49 2.8%	50 2.9%
2	70 дээш хувь	1984 95.9%	1828 96.7%	1766 97.5%	1729 97.2%	1673 97.1%

Хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон хүмүүсийн 97% нь 70-аас дээш хувиар хөдөлмөрийн чадвар алдалт тогтоолгосон байна.

БҮЛЭГ 5. ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, СУРГАЛТ

Сургалтыг СЭМҮТ-ийн материаллаг нөөц ба клиник, боловсон хүчний баазад тулгуурлан явуулж байна. СЭМҮТ-ийн Нийгмийн эрүүл мэнд, эрдэм шинжилгээ, сургалт, гадаад харилцаа, статистик, мэдээлэл технологийн алба нь сургалтын зохион байгуулалтын үндсэн нэгж юм. 2024-2025 оны хичээлийн жилд Сэтгэц судлал төрөлжсөн мэргэжлийн эмчээр 8 эмч, төрөлжсөн мэргэжлээр 36 эмч суралцаж төгссөн. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн сувилахуй чиглэлээр 16 сувилагч суралцсан.

Хүснэгт 24. Төрөлжсөн мэргэжлийн сургалт, төрлөөр

Он	*Сэтгэц судлал*	*Сэтгэл засал судлал*	*Донтох эмгэг судлал*	*Шүүхийн сэтгэцийн эмгэг судлал*	*Хүүхэд өсвөр үеийн сэтгэц судлал*	*Эмнэл зүйн сэтгэл зүй*
2020-2021	10	5	9	3	-	
2021-2022	17	18	7	3	6	
2022-2023	11	14	7	5	4	
2023-2024	20	18	12	4	6	
2024-2025	8	11	8	5	2	10

Үндсэн мэргэшил сэтгэц судлалаар 8 эмч, донтох эмгэг судлалаар 8 эмч, сэтгэл засал мэргэшилээр 11 эмч, шүүх сэтгэц судлалаар 5 эмч, хүүхэд өсвөр үеийн сэтгэц судлалаар 2 эмч, эмнэл зүйн сэтгэл зүй судлалаар 10 эмч суралцаж төгссөн байна.

“Сэтгэцийн эрүүл мэнд – 2025” эрдэм шинжилгээний хурлын ном нь нийт 240 нүүртэй хэвлэгдэн олны хүртээл болсон.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвд Анагаах ухааны докторын зэрэгтэй эмч 5, Анагаах ухааны магистрын зэрэгтэй эмч 37, Сувилахуйн ухааны магистр зэрэгтэй сувилагч 15 ажиллаж байна.